25

2

IN FUNERE
PHILIPPI V.
CATHOLICI HISPANIARUM REGIS
ORATIO

HABITA IN PONTIFICIO QUIRINALI SACELLO

CUM EIDEM

VI. Kalendas Septembris parentaretur

AD SS. DOMINUM NOSTRUM

BENEDICTUM XIV.
PONT. MAX.

A MARCO ANTONIO MARCOLINI
LIBERIANÆ BASILICÆ CANONICO
ET AB INTIMO PONTIFICIO CUBICULO.

ROMÆ MDCCXLVI.
EX TYPOGRAPHIA PALLADIS

EXCUDEBANT NICOLAUS, ET MARCUS PALEARINI.
Superiorum Facultate.

CATHOLICO HISPANIARUM REGI

FERDINANDO VI.

MARCUS ANTONIUS MARCOLINI
FELICITATEM.

UM Tibi FERDINANDE REX POTENTISSIME, Orationem sisto, consecroque, quam in Funere Optimi Regis, & Parentis tui PHILIPPI ad Pontificem Maximum, ad Cardinalium Collegium, cæterosque Romanæ Aulæ Ordines habui, timerem peccare me in publica commoda, si Te in his præsertim auspicatissimi Regni tui primordiis vel paululum detinerem. Nihil

enim modó tam vel grandius, vel gloriosius Europæ sermonibus celebratur, quam tuus in Populis regendis amor, fortunandisque liberalitas, & providentia. Quare cum ab amplissima, regiaque fortuna acceperis posse, & ab excellenti natura tua habueris velle humano Generi benefacere, gaude, atque utere isto tuo præclaro, divinoque bono; dum Tibi interea Orbis universus & gratias agit, & plaudit.

UOD Regum ampliſſimorum interitus in hoc ſanctiſſimo, auguſtiſſimoque Religionis domicilio, veteri more, atque inſtituto defleri publice ſoleat, ea, BEATISSIME PATER, potiſſima cauſa eſt, ut illorum virtuti, commemoratis inter Sacra beneficiis, quibus Rem Chriſtianam juverint, auxerint, amplificarint, debita laus tribuatur, indeque omnes Eccleſiæ Ordines, non tam ad eorum memoriam ſterili luctu, aut inani verborum præconio proſequendam, quam ad eoſdem ſerventius Deo, impenſiuſque commendan-

dos, quo non aliud grati animi testimonium vita functis utilius, excitentur. Quamobrem in his hodie honoribus PHILIPPO V. Hispaniarum Catholico Regi optimo persolvendis prætereunda mihi esse intelligo, quæ non ad singularem ejus pietatem, Religionemque pertineant; nec tametsi ad eum exornandum certatim civiles, bellicæque virtutes, atque omnia omnium generum ornamenta confluxerint, illis abripi patiar Orationem meam: Nec certe committam, ut, cum Ille pietatem, dum vixit, cæteris suis laudibus potiorem duxerit, & nunc fructum ejus uberrimum, & immortalem, ut sperare fas est, receptus Beatorum Sedibus capiat, alio apud nos commendetur laudationis genere, quam quo Ipse maxime velit; cum præsertim nnlla sit catholico Principe dignior laus, & ab hujus sanctitate loci alienum prope videatur quidquid religiosum, aut cum religione conjunctum non sit. Celebrent itaque alii, per me licet, ac magnopere prædicent PHILIPPI V. res fortiter, ac præclare gestas; Ejusque, sive in gerendis, sive in conficiendis bellis fortitudinem, in adeundis periculis alacritatem, in negotiis administrandis solertiam, in florentissima demum fortuna potentiam, opes, auctoritatem, consilii vim, animi magnitudinem admirentur. Satis me tanti Viri memoriæ, satis dolori Tuo, satis expectationi, BENEDICTE Pontifex Maxime, facturum existimo, si pium, si religiosum fuisse ostendero usque adeo, ut pares in hac laude habuerit

etiam

etiam ex privatis hominibus admodum paucos, & cum religiosissimis quibusque Regibus comparandus videatur.

Atque ut materiam rerum dicendarum amplissimam ordinate peragam, & certis quasi terminis circumscribam, duo maxime sunt, quantum ego arbitror, unde PHILIPPI pietatem æstimare certo possimus: alterum, quod ad Hispaniæ Regnum, non incertis, timidisque hominum consiliis, sed præcipua quadam Divini Numinis Providentia traductus fuerit: alterum, quod divinæ electioni in Regno administrando ita responderit, ut re ipsa Rex a Deo electus, & ad Hispaniæ felicitatem constitutus videri merito posset. Quæ duo si non magnifice magis, quam vere a me dicta videbuntur, promptissimum unicuique erit constituere, quam eximia Ille pietate ab ipsa adolescentia, ac deinde in reliqua vita fuisse putandus sit, qui dominationem amplissimam, & qua nulla fortasse major in terris, Pietate promeruerit, Pietate gesserit.

Et vero si humanæ dumtaxat rationes subducerentur, si expenderetur unice conditio rerum, ut tunc erant, ac temporum: Cui veniret unquam in mentem opinari, Andegavensem Principem in Gallia natum, atque apud Ludovicum Avum, cui diuturna, ac gravissima bella hactenus cum Hispanis fuerant, educatum, in tanta Gentis utriusque æmulatione, ac tam aperto dissidio, ad Hispaniarum Regnum aliquando evasu-

rum? Fuerit Ille quidem ex ea ſtyrpe progenitus, cujus tanta extitit ſemper non modo vis, atque potentia, ſed bello etiam, ac pace virtus, ut qui ex ea naſcuntur, Regnis vel regundis, vel acquirendis ipſa natura formati quodammodo videantur: Fuerit ſecundo Carolo affinitate, & ſanguine conjunctiſſimus: Fuerit præter hæc inſtitutus egregie ſub inſigni Præceptore Meldenſium Antiſtite, atque omnibus regnandi artibus mirum in modum inſtructus: Fuerint tandem in Illo omnes Rege dignæ virtutes BORBONIÆ Genti maxime familiares: Quid hæc ad Regni ſpem, quam adverſa quædam rerum omnium conſpiratio penitus præcidebat? Nam & Carolus, tametſi affecta valetudine, florebat ætate adhuc; & novis contractis nuptiis Familiam ab interitu ſervaturus videbatur; & nihilominus ſterili utens matrimonio, hæredem Regni ex Bojoariis acciverat. Gravia ſane hæc, & quæ humanis rationibus expediri haudquaquam poſſent. Itaque ſi paulo poſt Regius Hæres in ipſis incunabulis præmaturo funere extinguitur; ſi poſt longam, & inquietam deliberationem Carolus novum ſibi Succeſſorem adſciſcit hunc ipſum, de quo loquimur, Andegavenſem Principem: Si demum ipſe, ſupremis tabulis vix confectis, ſine liberis moritur: cuinam id omne tribuendum, niſi præpotenti Numinis voluntati, quæ cum in humanis rebus omnibus dominatur, tum vero in hoc tam difficili, impeditoque negotio viſa eſt optimi Principis inſignem pietatem remunerari,

nerari,

nerari , & Religiosissimæ Nationis felicitati consulere voluisse?

Leviora hæc tamen, si cum iis, quæ Caroli Secundi mortem consecuta sunt , comparentur . Scis profecto , BEATISSIME PATER , quam prope factum sit , ut PHILIPPUS jam Hispaniæ Rex salutatus , & ad cernendam Regni hæreditatem profectus , vi inde & armis deturbaretur . Scis quot simul Gentes armorum inter se societatem coierint adversus Eum , quantamque belli molem prope imparato intulerint . Nec vero est cur illius temporis clades, direptiones , incendia , quantoque mortalium sanguine, & quam varia, ancipitique fortuna pugnatum diu sit , denuo in memoriam revocemus . Unum dico , si obstinassent animi bellum trahere donec lis ferro decerneretur , nescire me quousque progressurum esset ferale bellum , quamque in partem fortuna belli esset ad extremum inclinatura ; Attritis enim superioribus præliis Hispaniæ Viribus , Amicorum opibus ex magna parte distractis , potentissimo exercitu cum infestis signis jam intra Regni fines recepto, scissis in contraria studia Populis, nondum satis firmata Imperii vi ; Quis certo consequi possit , quem tandem exitum esset ea contentio habitura ? In hanc scilicet tam periculosam, & ancipitem aleam adduci rerum summam oportuit, ut appareret , solo Dei nutu compressam illam procellam , ac dissipatam fuisse . Nunquam enim aut uberius, aut clarius , quod scite admo-

nuit Gryfofthomus, Dei poteftas fumma, quam in fumma rerum defperatione fe explicat: *Vt ubi naturæ facultas deeft, ibi potentia Conditoris effulgeat.* Et vero, cum maxime omnia ad perniciem inclinare videbantur, uno ex illis nec opinatis eventibus, quos imperitum Vulgus fortunæ jocos, nos certa Divini Numinis confilia rectius appellamus, bellum illud teterrimum, ac fempiternum momento refedit: quodque magis mirere, rebus omnibus inter partes ex æquo & bono compofitis, utrinque ab armis difceffum eft. Sublato quippe in ipfo robore ætatis Jofepho Cæfare, Carolus frater in Germaniam ad Imperium evocatur, pax coalefcit, Hifpaniarum Regnum PHILIPPO relinquitur pacatiffime poffidendum. O magnam vim Numenve fummi Rectoris, & Domini, per quem Reges regnant, Principes dominantur! Quis in hac tot eventuum tam mira, tam fecunda, opportunaque confenfione, certiffimum divinæ voluntatis argumentum non videat?

Qua jam pietate fuiffe putandum eft eum Adolefcentem, quem vix decem, & octo annos natum Deus Optimus Maximus tam apertis indiciis ad regnandum elegerit, totque disjectis moris, tot difficultatibus fuperatis, in Regni tam opulenti poffeffionem immiferit? Scio equidem fuiffe olim in Hebræo populo Viros divinitus ad regnandum electos, quorum deinde vita vitiis inquinatiffima, Reique publicæ exitialis inventa fit. Verum an unus aliquis reperiri poffit, qui quo tempore ele-

electus est, non supra reliquos pietatis laude eminuerit, nescio: Et certe Saulem ipsum legimus, cum sacro inunctus oleo, & regia dignitate insignitus est, non modo probum, & innocentem fuisse, sed ea etiam morum, & vitæ integritate: *Ut non esset vir de filiis Israel melior illo* [a]. Adeo in oculis summi Numinis sola Pietas in pretio est, eaque una, ut ait Apostolus, ad omnia utilis invenitur.

Age vero. Qualem se deinceps PHILIPPUS in Regno administrando præstiterit, atque utrum tam præclaris initiis reliqua consenserint, videamus. Principio id unum agere, id sedulo, ac diligenter conari, ut in tanta rerum omnium jactatione, ac tumultu, publicæ incolumitati prospiceret; Populos in fide contineret; rebellantes & factiosos partim metu compesceret, partim benignitate emolliret; belli calamitates reficeret; tranquillitatem toto late Regno restitueret; Rem denique publicam miserandum in modum afflictam, prostratamque, denuo in splendorem, ac dignitatem pristinam excitaret. Quas porro non adhibuit curas, cui pepercit aut labori, aut industriæ, ut hæc omnia quam celeriter, feliciterque conficeret? Conscribendi erant maximi, ac potentissimi Exercitus? Conscripsit. Arces operibus muniendæ? Munivit. Comparandæ Classes, instruendæ acies, gerenda bella? Comparavit, instruxit, gessit. Atque hæc animi tam incredibili firmitate,

a Reg. lib. 1. Cap. 9.

ut nec labores refugeret, nec pericula formidaret, nec objectis quibuscumque difficultatibus frangeretur. Quoties inediam, sitimque patientissime tolerantem; quoties labores, & pericula cum gregariis militibus dividentem; quoties sudore, & pulvere consperſum; quoties inter confertissimos hostium globos strenue dimicantem Hispani conspexere! Quæ illi cum viderent, beatissimos enim vero se prædicabant, quibus ejus indolis Princeps contigisset, quamque ab initio præceperant spem felicitatis suæ, non impletam modò, sed multis partibus superatam fatebantur.

Quid vero postea, cum debellatum ubique est, & post turbida illa, ac procellosa tempora, Regno tranquillitas reddita? Quid cum viderent bonas, & ingenuas artes, quæ diu temporum calamitate jacuerant, ejus industria erectas, fidem publicam quasi postliminio revocatam, compressas hominum nefariorum libidines injectis frænis, Imperii majestatem sanctioribus legibus vindicatam? Quid cum ante oculos haberent laxatam annonæ difficultatem, auctum, non tam novis Vectigalibus, quam Præfectorum fide, industriaque ærarium; urbibus olim florentissimis, & jam pene ad solitudinem Civium paucitate redactis, frequentiam restitutam; Mercimonia, nervos cujuscumque Reipublicæ, amplificata; purgatas a latronibus vias; Maria a Pyratarum excursionibus liberata? Quid inquam, cum hæc Hispani sibi utilia, gloriosa Regi, Na-

Nationi universæ optatissima, & communibus votis prope majora intuerentur? Quibus non incessisse lætitiis putandi sunt? Erat omnium una vox, nunc demum apparere quid esset, quidve posset Hispania, cum Regnum illud opulentissimum Vir consilii potens, Animo excelsus, salutis, ac dignitatis publicæ studiosissimus obtineret. Nemo omnium fuit, qui non hunc Regem ad ejus Gentis felicitatem natum, factumque palam diceret, ac diserte profiteretur.

Verum dum hæc ego commemoro, erit fortasse in hoc augusto consessu qui tacitus commonere me velit, ut de PHILIPPI pietate sermonem inferam aliquando: quasi vero aliud egerim hactenus, & ab instituto Orationis meæ longius aberraverim. Ita ne vero? At quam quæso pietatem exquiritis? Regis ne, an PHILIPPI? Publicam, an privatam? Duo enim hæc sunt, ut probe nostis, in unoquoque Principe genera pietatis, non natura quidem, aut fine, sed certe officiis, institutisque discreta. Ac de priori illa quidem satis mihi multa verba fecisse videor, cum PHILIPPI Regis in tutando Regno providentiam, in adeundis pro salute publica periculis fortitudinem, in custodienda legum Sanctitate vigilantiam, in afferenda denique populorum felicitate solertiam in medium attuli. His enim artibus Reges Deum Optimum Maximum sibi demerentur præcipue, ad Eumque, cujus in Terris Personam, ac potestatem gerunt, quam proxime accedunt.

Quæ

Quæ si nondum satis esse videbuntur, adde Justitiam, comitatem, beneficentiam, Religionis vel tuendæ, vel amplificandæ studium, aliasque virtutes ejusmodi, quibus Reipublicæ salus, atque felicitas continetur, quæque in PHILIPPO exornando ita certarunt, ut quæ supra cœteras eminuerit, constituere certo non possis. Quis enim Illo in coercendis sceleribus aut severior, aut firmior; qui non Reorum misero ejulatu, & lacrymis, non Procerum deprecationibus, non ipso carissimæ Conjugis interventu exorari unquam potuerit, ne Sontes pro modo culpæ plecteret, & in facinorosos legibus ageret? Quis erga bonos, & strenuos Cives clementior, aut liberalior? Cujus unquam Principis, quamdiu licuit, tanta facilitas in admissionibus? Cujus tam effusa erga omne genus Hominum beneficentia? Solitus neminem a se tristem dimittere, Ærarium sæpe exhausit, ut virtuti præmium, aut incitamentum præberet, ut inopes, pupillos, viduas, ærumnosos omnes præsenti ope sublevaret, ut Religionem in primis, qua nulla illi cura prior unquam, aut potior, quam latissime amplificaret.

Equidem ad Religionem quod attinet, cum mecum ipse reputo, quibus Ille largitionibus splendorem Templorum, & Sacri Ordinis dignitatem provexerit, quantum pecuniæ numerum in alendis inter Americanos Evangelii Præconibus, quantum curarum in Barbarorum Nationibus ad Christum adducendis impenderit, non tam id egisse mihi

mihi videtur, ut regnaret Ipse, quam ut in Hispanicis ubique ditionibus Christus & Religio regnaret. Quo enim spectarunt illæ sæpius in Africam magno sumptu susceptæ expeditiones, jam ad Oranum ex Maurorum manibus recipiendum, jam ad Septam munitissimam Arcem, diuturna obsidione liberandam? Quo illa in Californiam, in Thibetanum Regnum, in Marianas, aliasque recens detectas ejus Oræ Insulas, toties submissa hominum, argentique subsidia, nisi ut latius spargeretur Divina Religio, & quocumque vis, atque gloria Hispani Nominis pervasisset, eodem Divini Nominis cultus, & reverentia pervaderet? Atque hæc demum est Principis præcipua pietas, quæ in commune bonum effundit sese, nec tam ad propriam illius felicitatem, quam ad publicam pertinet. Hæc qui faciat, eum Nos Regem vere pium, & insigniter de christiana Republica meritum existimare debemus.

Quod si illam magis pietatem quæritis, quæ non tam Principis est, quam hominis, & privatis ut ita dicam virtutibus circumscribitur, citius profecto me dies, quam verba deficiant, si exequi diligentius velim, quam ab omni flagitio Princeps innocentissimus abhorreret, ut animi cupiditates comprimeret, ut nulli severius, rigidiusque imperaret, quam sibi, ut pronus ad omnia Religionis officia esset. Nihil illo modestius, nihil vel in summa fortuna temperantius. Nunc in pio secessu dies integros divinarum rerum commentationibus

tionibus tradere, nunc sacris Ecclesiæ Religionibus interesse, nunc Christiana participare Mysteria eo vultus, ac totius corporis habitu, qui intuentium oculos admiratione defigeret, animos pietatis studio inflammaret. Quoties ab honestissimis etiam voluptatibus sibi interdixit, ne sensim a severiori virtute ad vitiorum blandimenta deflecteret! Quoties arbitrum conscientiæ suæ, aliosque probos, & doctos Viros in consilium adhibuit, ne quid contra quemquam minus recte, aut parum considerate statueret! Quoties ad Romanos Pontifices, & ad Te ipsum BEATISSIME PATER, literas dedit, sive ut eorum auctoritate, & responsis certas sibi Religiones, quibus angebatur, eximeret, sive ut in gravissimis explicandis negotiis eum sequeretur ducem, quem divinæ voluntatis interpretem esse non ignorabat!

Verum quid his ego fusius immoror frustra? Regnum denique, atque illam omnem potentiæ, & imperii magnitudinem (exemplo ante Ipsum raro, nec scio an imitatores post ipsum habituro) abdicavit, ne quid in tanta occasione peccandi, quanta in summa potestate esse solet, de innocentia remitteret: Utque hanc, de qua dico, privatam pietatem securius consectaretur, privatus e tanto Rege fieri non dubitavit. Quid hic ego exequar totius Hispaniæ in illo tam inopinato Regis sui consilio complorationem, & luctum? quid mærorem publicum omnium ætatum, atque Ordinum? Quid lachrymas veluti in communi, atque acerbissima

ſima calamitate fuſas ? Singulis perinde affectis, ac ſi ſuaviſſimas naturæ neceſſitudines abrumpere, aut a ſuo quiſque Parente divelli cogerentur. Nihil tamen his infractus, aut de ſententia dimotus eſt Vir animo ſupra communem modum excelſo, ingentique: Utque jam nihil præter Deum, & cœleſtia ante oculos habens, tradita Ludovico filio Regni adminiſtratione, & rebus omnibus mira ſapientia compoſitis, perrexit quo ſe rapi divinitus ſentiebat.

At oh fallaces hominum cogitationes! Anno vixdum evoluto, cum maxime jucundiſſimum ſolitudinis, & otii ſui fructum capiebat, ecce tibi iterum ad Regni curas, ad negotia publica revocatur, imo, ut verius dicam, retrahitur vel invitus. Extincto enim in ipſo ætatis flore Ludovico, quæque cum Eo feliciter adoleſcebat rerum optimarum ſpe momento exciſa, non potuit PHILIPPUS non aſsentiri communibus Hiſpaniæ Votis, quibus denuo ad Imperium repoſcebatur; Qua in re, ſi aliorum obſequi voluntati maluit quam ſuæ, & privatæ quieti Reipublicæ commoda antepoſuit; fecit ille quidem quod erat optimi ac laudatiſſimi Principis; ſed quod fortaſſe nonnulli (ut imperita eſt hominum multitudo,) non admodum admirentur. Verum quod oblatam poteſtatem nonniſi Populorum precibus exoratus acceperit; Quod Sapientum ſuper eo negotio conſilium exquiſierit; quod Regii Principis FERDINANDI liberrimam conſenſionem accedere voluerit;

Quod

Quod demum non ante acquieverit , quam hujus Apoſtolicæ Sedis Auctoritate ad Solium quodammodo reduceretur ; Id enim vero , quantum ego arbitror , tantum eſt , ut non minorem in repetendo Regno laudem , quam antea in dimittendo conſecutus videatur.

Duos fuiſſe legimus (juvat enim ex ipſis aliorum vitiis lucem huic tantæ virtuti quærere : Et mirari ſubeſt , in ſumma rerum ſimilitudine quantum interſit , quo res quæque propoſito , quove animo fiat) duos , inquam , fuiſſe legimus retroactis temporibus Imperatores , Orientis alterum , alterum Occidentis , Maximianum , & Diocletianum , qui eodem prope tempore de abdicando Imperio conſentientes , ampliſſimæ Dignitatis inſignia cum privatæ vitæ ſecuritate , & commodis commutarunt , ſeſeque ultro in ordinem redegerunt . Verum Hic haud multo poſt ignobilis , & privatæ vitæ pertæſus , reſpectare Solium denuo ; donec poteſtatem malo conſilio dimiſſam pejori molitione repetere auſus eſt , non cædibus , non rapinis , non innocentium ſanguine abſtinens , ſibi ut rurſus viam ad capeſsendam Rempublicam aperiret . Ille contra deſidia vecors , & vitiorum veterno oppreſsus , ut multum orarent Populi , ac manus tenderent , ſeque illi , ac ſuos liberos , & ſalutem publicam commendarent , nunquam induxit animum , ut emergere e turpi otio , & ad labores Imperii regredi vellet . Sic illi ſcilicet , quibus in priori deliberatione non virtus ulla , non reli-

religio ; ſed vel inanis gloriæ ſtudium , vel ſocordia, præiverat : Ut minime mirum ſit , qui Sceptrum ambitioſe projecerat , eum ambitioſius recipere conatum eſse : qui vero per ignaviam, & ſola regnandi ſatietate fecerat , factum emendare cum poſset , & omnino deberet , pertinaciter noluiſse . Multum horum Tu diſſimilis , PHILIPPE Rex glorioſiſſime. Sola Te a Regno diſtraxit Pietas , ſola ad Regnum retraxit ; Eadem privatæ , & tranquillæ vitæ hortatrix , Eadem laborioſæ , ac publicæ , ut privatæ, publicæque rationes poſtulare videbantur . Fuit id præſtantiſſimæ , divinæque virtutis tuæ , & Imperium abdicare cum licuit , & repetere cum oportuit , & in utroque vitæ inſtituto , Deo , Tibi , Reipublicæ ex æquo ſatisfacere . Fruere nunc iſta tam excellenti laude , cujus ſocium habes ſortaſse neminem , cujus memoriam tota poſteritas alet , ac nulla unquam obliterabit oblivio .

Qua deinde integritatis , & Sapientiæ ſama PHILIPPUS , quam ſecunda bonorum omnium approbatione, Regnum ita receptum reliquo vitæ tempore retinuerit, non Te latet , Beatissime Pater ; nec eſt ut ego Te longiori rerum notiſſimarum narratione detineam . Ita plane regnavit uſque ad extremum , ut Eum decuit , quem ad tantum honoris , & potentiæ faſtigium , non caſus , non ambitio , non hominum incerta judicia , ſed mira quædam , & non obſcura Numinis Providentia provexerat . Dei nutu Hiſpaniarum

Rex

Rex constitutus , consilia sua omnia ad Deum retulit : quibusque artibus Regnum ab ipsa adolescentia promeruerat , iisdem perpetuo gessit . Ut si pulchrum illi , gloriosumque fuit eligi ad tantam præfecturam a Deo , pulchrius multo , gloriosiusque sit , divinæ electioni , quantum homini fas est , respondisse , eamque vita præclarissime acta quodammodo commendasse .

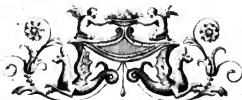
Quis jam talem Regem ac tantum non diutissime cuperet sospitem ac salvum esse ? Quis tam repentino ereptum interitu non vehementer doleat ? Cujus doloris si partem aliquam Catholicæ quæque Gentes , ut in communi damno , capere debent , si præcipuam Hispani sibi , nec immerito , sumunt ; quo tandem animo esse oportet hanc Urbem Religionis Sedem , ad quam omnia Ecclesiæ vulnera singulari quodam , ac proprio jure pertinent . De Te quidem , Beatissime Pater , nihil dubito , quin hujus mœrorem funeris acerbissime feras . Namque ut omittam jacturam multo gravissimam in Principe summe pio , & vero catholico factam ; probe nosti , quo Ille animo erga Te esset , quam addicto , quam benevolo , quam in rebus omnibus obsequenti . Nec vero pauca hujus rei , aut obscura indicia habuisti . Atque ubi cætera deessent , illud certe luculentissimum , quod haud ita pridem Filium ejus amantissimum Carolum Neapolitanum Regem ad tuos pedes accidentem vidisti , & egregiæ voluntatis sensa verbis officiosissimis expromentem

mentem audivisti. Quæ tunc jucunditas animi Tui! Quis gaudii sensus, erumpentibus interdum lachrymis explicatus, cum Regem virtute sua spectatissimum, in Eoque paternæ virtutis vivam, & spirantem imaginem amplexareris!

Sed profecto omnes quotquot in hoc loco versamur, afficere debet PHILIPPI Regis obitus, omnibus doloris justam exhibet causam, nec sane levem. Nam quis illo erga hanc Aulam Sacerdotalem & Regiam, aut amicior unquam, aut observantior? Quam honorifice de amplissimo Cardinalium Ordine ille sentiret, vel inde satis, opinor, existimare possumus, quod unum è suis Liberis magnæ spei adolescentem, inter Eos cooptandum, & Eminentissimæ Dignitatis insignibus exornandum curaverit. An vero est vestrum quisquam, qui non memoria retineat illud PHILIPPO Regi præclarum, nobis jucundissimum tempus, cum soluta Septæ obsidione, cæso, profligatoque Maurorum potentissimo Exercitu, non modo Victoriæ nuncium, sed & erepta Barbaris Signa in hanc Urbem transmisit? Vidimus tunc Insignia illa barbarica Pontificiis pedibus advoluta, & nunc etiam suspensa in Æde Virginis, quam a Victoria nominant, intuemur: Trophea splendida, non tam Victoriæ, quam Pietatis, nec tam bellicæ Virtutis, quam benevolentiæ erga Nos, erga Romanos Pontifices observantiæ publica monumenta; Et meministi, credo, Beatissime Pater, qua tunc verborum gravitate magnus

gnus ille Pontifex Clemens XI. ad Cardinales diſſeruerit, quibuſque laudibus PHILIPPI V. Virtutem, Fidem, Religionem, & immortalia erga Sedem Apoſtolicam merita exornaverit.

Si ergo Principem, non modo Religioſum, & ſumme pium, ſed amicum præterea, & rebus noſtris apprime addictum amiſimus, erumpat aliquando incluſus ſinu juſtiſſimus dolor, quem in tanto bonorum omnium luctu, in tanto Religionis, ac noſtro damno nefas comprimere. Sed ne ſterile ſit lacrymarum officium, addantur Chriſtiano ritu piacula, Illi fortaſſe non neceſſaria, ſed tamen debita. Quod ſi lenimentum aliquod graviſſimæ acerbitati adhibendum eſt, reflectamus tantiſper oculos a Parente optimo, ad optimum Filium, qualemque Ille poſt ſe Regem reliquerit, quam pium, quam ſplendidum, quam ſibi ſimilem, conſideremus. Nec enim extinctus omnino videri debeat PHILIPPUS, ſuperſtite FERDINANDO; nec certe elatæ cum Illo ſunt Ejus virtutes eximiæ, quas florentes adhuc, & in eodem Solio, ad Hiſpaniarum felicitatem, ad Religionis præſidium, ad commune ſolatium humani generis, conſtitutas videmus.

IMPRIMATUR.

Si videbitur Reverendissimo Patri Magistro Sacri Palatii Apostolici.

F. M. de Rubeis Archiep. Tarsen. Vicesg.

IMPRIMATUR.

F. Aloysius Nicolaus Ridolfi Sacri Palatii Apostolici Magister Ordinis Prædicatorum.